

תרבות המחלוקת – האם לכל דעה יש מקום?

שם השיעור: השאלה המניעה - האם לכל דעה יש מקום?

רקע למורה על היחידה

יחידה זו עוסקת בגבולותיה של המחלוקת ובאחריות הכרוכה בחופש להביע דעה. באמצעות מקורות מן הספרות, חז"ל והמציאות הישראלית, התלמידים יבחנו האם כל עמדה ראויה להישמע, מהם התנאים למחלוקת בונה, ומהם הגבולות שהחברה מציבה כאשר דעה או מעשה פוגעים באחרים או בערכים משותפים. היחידה מתאימה לכיתה ז' ומיועדת לציבור דתי-לאומי וחילוני כאחד, מתוך תפיסה שגבולות שבבים מתוך למידה, שיח ואחריות משותפת נוטים להיות משמעותיים ומחייבים יותר מגבולות המוכתבים מראש.

השאלה המניעה

האם לכל דעה יש מקום? מתי מחלוקת מקדמת את החברה ומתי היא פוגעת בה?

מטרות היחידה

מטרות פדגוגיות:

- עידוד חשיבה ביקורתית
- חיבור בין טקסטים מקראיים, היסטוריים וספרותיים לבין שאלות עכשוויות
- פיתוח יכולת ניתוח והבנה של דילמות

מטרות בין-תחומיות:

- חיבור בין ידע היסטורי, תרבותי וזהותי לפעולה ערכית

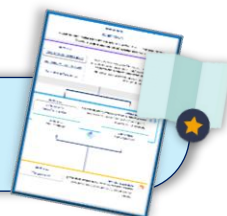
מטרות ערכיות:

- טיפוח מחויבות אישית וקהילתית
- טיפוח כבוד לזיקה הייחודית ולשונות התרבותית

מטרות מיומנויות:

- קריאה פרשנית והבנת טקסטים
- ניתוח עמדות, זיהוי קולות שונים
- כתיבה רפלקטיבית ודיאלוגית
- ניסוח טיעונים והבעת עמדה מנומקת

מפת היחידה

השאלה המניעה - האם לכל דעה יש מקום?

מטרות השיעור

תוכן	מיומנות	ערכים
זיהוי והכרת הדילמה שבין חופש הביטוי לבין אחריות חברתית וגבולות השיח בכיתה ובקהילה.	זיהוי דילמה, העלאת טיעונים, ניסוח עמדה ראשונית וקריאה פרשנית של טקסטים ומקורות.	פיתוח כבוד האדם, סקרנות אינטלקטואלית ומחויבות לניהול שיח אחראי ומכבד.

מבנה השיעור

1 פתיחה (10 דקות)

מקורות ומשאבי הלימוד - ראה "[ספריית תוכן ומקורות](#)"

- ספר ויקרא י"ט, י"ח ("ואהבת לרעך כמוך")

דרכי הוראה

דיון סביב שאלה מעשית מחיי בית הספר:

האם צריך לאפשר לכל תלמיד לומר כל דבר בכיתה? בחינת הערך "ואהבת לרעך כמוך" כשאלה על היכולת לחלוק מתוך אהבה וכבוד

מוקדי לימוד	מיומנויות
דילמה אקטואלית וחופש הביטוי	זיהוי דילמה, העלאת טיעונים, ניסוח עמדה ראשונית

תוצר לשלב זה

השתתפות בשיח

2 גוף השיעור (25 דקות)

מקורות ומשאבי הלימוד - ראה "ספריית תוכן ומקורות"

- יהודה עמיחי, "המקום שבו אנו צודקים" - מילים | קליפ
- חידושי הריטב"א למסכת עירובין דף יג עמוד ב'

דרכי הוראה	
קריאה קולית וניתוח של השיר "המקום שבו אנו צודקים" מאת יהודה עמיחי. לימוד בקבוצות בשיטת Think-Pair-Share של דברי הריטב"א על "אלו ואלו דברי אלוקים חיים" והבנת מפת הדרכים של ריבוי הפנים בתורה ובחברה.	
מיומנויות	מוקדי לימוד
קריאה פרשנית בסיסית, זיהוי קטגוריות והבחנות, ניסוח שאלות חקר	גבולות הצדק העצמי והמחלוקת
תוצר לשלב זה	
השתתפות בדיון	

3 סיכום השיעור (10 דקות)

דרכי הוראה	
תיבת עמדה אישית במחברת במענה לשאלה המניעה: "האם לכל דעה יש מקום?" שיתוף קצר במליאה ותגובת עמיתים.	
מיומנויות	מוקדי לימוד
ניסוח אישי, השתתפות בדיון, כתיבה רפלקטיבית	רפלקציה ועמדה ראשונית
תוצר לשלב זה	
טקסט אישי	

ספריית תוכן ומקורות

- ספר ויקרא י"ט, י"ח ("ואהבת לרעך כמוך")
- יהודה עמיחי, "המקום שבו אנו צודקים" - מילים | קליפ
- חידושי הריטב"א למסכת עירובין דף יג עמוד ב'